

№ 4/2 2014

Мицюра А.Г.

Розгорнуте перспективне
планування + практичні матеріали
до навчально-виховної роботи
на кожен день тижня
Старший дошкільний вік.
Зима. (Грудень)

Журнал

"ДОШКІЛЬНИК.IN.UA"

Журнал містить розробки занять та розгорнуте перспективне планування організації навчально-виховного процесу з дітьми старшого дошкільного віку за програмою виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» та практичні матеріали до навчально-виховної роботи на кожен день тижня (рухливі ігри, дидактичні ігри, бесіди, заняття, що складаються з різних видів діяльності дитини).

Призначено для вихователів дошкільних навчальних закладів. Журнал допоможе вихователям змістовно та цікаво організувати роботу з дітьми протягом дня.

ЗМІСТ

Щоденне планування освітньо-виховної роботи3

Практичні матеріали до навчально-виховної роботи на кожен день тижня (рухливі ігри, дидактичні ігри, бесіди, заняття).....8

Додаток 1: Культура поведінки в театрі



Щоденне планування освітньо-виховної роботи

Тема блоку: «Народний фольклор — українська казка»

Тема тижня: «Народний фольклор — українська казка»

	День тижня: Понеділок
Ранок	<p>Спостереження за роботою двірника. Для чого посипають стежки піском? Бесіда про театр (художні твори на сцені) Мета: дати знання про художні твори на сцені, закріпити культуру поведінки в театрі. Рухлива гра «Зроби фігуру» Мета: розвивати координації рухів Дидактична гра «Що буває взимку» Мета: закріпити в дітей знання ознак зими; учити добирати до іменників відповідні прикметники; розвивати мовлення, пам'ять, мислення. Трудова діяльність: підливання вазонів, витирання підвіконня від пилу. Індивідуальна робота Мета: закріпити та поглибити знання дітей про погодні умови та явища; Ранкова гімнастика</p>
Навчально-виховна зайнятість дітей	<p>Фронтальне заняття: Мова рідна, слово рідне+ навчання елементів грамоти + підготовка руки дитини до письма.(П) Тема: «Лисичка-сестричка і вовк-панібрат» (опис образів лисиці та вовка, зображених на ілюстраціях до української народної казки). Поділ слів на склади. Наголос» П. «Ведмедик читає казку» (обведення за крапками) Підгрупове заняття: Чарівні фарби і талановиті пальчики (малювання) Тема: «Мій улюблений казковий герой»</p>
Прогулянка	<p>Бесіда «На зустріч із зимою» Мета: дати дітям перші уявлення про зимові явища; ознайомлювати з природними процесами, що відбуваються взимку (<i>утворення інею</i>); закріплювати назви зимових місяців. Спостереження за візерунками на склі. Досліди Мета: викликати позитивні емоції на явища природи; формувати вміння дослідницьким шляхом визначати їх взаємозв'язки; розвивати допитливість. Індивідуальна робота Мета: удосконалювати вміння дітей стрибати через гілочки на двох ногах, просуваючись вперед. Сюжетно-рольова гра «Сім'я на відпочинку» Мета: закріплювати правила поведінки в природі. Рухлива гра «Курочка і горошинки» Мета: удосконалювати навички бігу й підлізання; розвивати спритність. Трудова діяльність: (праця в природі) Нагортання снігу на квітник Зростаємо дужими(на свіжому повітрі): Вправи з обручами</p>
II половина дня	<p>Гімнастика пробудження Бесіда «У королеви Зубної щітки» Мета: поглиблювати знання про правила догляду за зубами, закріплювати культурно-гігієнічні навички. Формувати бажання самотійно, без нагадування дорослих, дотримуватися правил гігієни Гра «Веселі курчата» Мета: розвивати пам'ять, мислення Сюжетно-рольова гра «Бібліотека» Мета: закріплювати правила поведінки в бібліотеці Художня праця «Тварини знайомих казок» (аплікація з ниток) Рухлива гра «Шуліка» Мета: удосконалювати навички колективної ходьби й бігу; розвивати спритність. Трудова діяльність(доручення): доручити дітям нагодувати папугу, прибрати в ігровому осередку.</p>

Підпис вихователя _____

Тема блоку: «Народний фольклор — українська казка»

Тема тижня: «Народний фольклор — українська казка»

	День тижня: Вівторок
Ранок	<p>Дидактична гра «А що було потім?»</p> <p>Мета: закріпити вміння доводити розповідь до кінця; розвивати логічне мислення, творчу уяву, уміння аналізувати ситуацію, нестандартно мислити.</p> <p>Спостереження за відлигою.</p> <p>Мета: визначити, чому і як розтає сніг. Як називається це явище? Для кого це добре, а для кого — ні?</p> <p>Творча гра «Придумай казку по новому»</p> <p>Мета: розвивати логічне мислення, творчу уяву,</p> <p>Рухлива гра «Мишоловка»</p> <p>Мета: удосконалювати навички ходьби й бігу; виховувати витримку, кмітливість, чесність</p> <p>Ранкова гімнастика</p> <p>Трудова діяльність: доручити черговим зазначити стан погоди в календарі.</p>
Навчально-виховна зайнятість дітей	<p>Фронтальне заняття: Математична скарбничка + конструювання(К)</p> <p>Тема: «Число і цифра 5. Склад числа 5»</p> <p>К. «Казковий будинок» (папір, будівельний матеріал)</p> <p>Фронтальне заняття: У світі музики (за планом муз. керівника)</p>
Прогулянка	<p>Бесіда «На хмаринці до неба»</p> <p>Мета: поглиблювати знання дітей про хмари, ознайомлювати із зовнішнім виглядом хмар, розвивати спостережливість</p> <p>Творче завдання «На що схожа хмаринка?»</p> <p>Мета: виховувати естетичне почуття.</p> <p>Бесіда «Чим шкідливий транспорт на вулицях міста, села?»</p> <p>Мета: ознайомити дітей із проблемою забруднення навколишнього середовища. Підвести до розуміння необхідності охорони довкілля. Виховувати дбайливе ставлення до природи.</p> <p>Індивідуальна робота</p> <p>Мета: формувати вміння підкидати й ловити м'яч двома руками, перекидати м'яч у парах від грудей.</p> <p>Рухлива гра «Хитра лисиця»</p> <p>Мета: удосконалювати навички бігу; виховувати спостережливість і витримку.</p> <p>Трудова діяльність: розчищення доріжки від снігу на майданчику за допомогою лопат.</p>
II половина дня	<p>Гімнастика пробудження</p> <p>У куточку книги: розглядання ілюстрацій до українських народних казок.</p> <p>Мета: знайомити дітей зі структурою книги</p> <p>Гра «Попелюшка» (горох, квасоля, гречка)</p> <p>Мета: розвивати дрібну моторику</p> <p>Вивчення пісень до свята Миколая. Розучування колядок.</p> <p>Вправа «Порахуй іграшки»</p> <p>Мета: закріпити навички лічби в межах 5.</p> <p>Дидактична гра «Нові казки»</p> <p>Мета: учити дітей слухати, аналізувати сприйняте на слух слово; розвивати логічне мислення.</p> <p>Рухлива гра «Дожени свою пару»</p> <p>Мета: удосконалювати навички бігу; виховувати уважність; учити орієнтуватися в просторі.</p>

Підпис вихователя _____

Тема блоку: «Народний фольклор — українська казка»

Тема тижня: «Народний фольклор — українська казка»

	День тижня: <i>Середа</i>
Ранок	<p>Розповідь про те, як виготовляють книжки Мета: дати дітям знання про те як виготовляють книжки</p> <p>Дидактична гра «Полагодь казку» Мета: закріпити знання дітей про знайомі казки, учити впізнавати героїв знайомих казок; розвивати зв'язне мовлення; виховувати працелюбність, любов до народної творчості.</p> <p>Творча гра «Казковий будинок» (геометрична мозаїка) Мета: виховувати дружні стосунки, взаємодопомогу, розвивати логічне мислення,</p> <p>Рухлива гра «Зроби фігуру» Мета: розвивати координації рухів</p> <p>Трудова діяльність: вчити дітей користуватися вологою ганчіркою; протирати столи, полиці, підвіконня та іграшки від пилу.</p> <p>Ранкова гімнастика</p>
Навчально-виховна зайнятість дітей	<p>Фронтальне заняття: <u>Дитина у довкіллі + ліплення(Л)</u> Тема: «Подорож до театру» <u>Л.</u> «Три ведмеді»</p> <p>Фронтальне заняття: <u>Фізкультура № 29</u> Тема: «Навчати повзання по похилій дошці в упорі, стоячи на колінах і кистях».</p>
Прогулянка	<p>Спостереження за вітром Мета: уточнити знання про те, що вітер — це рух повітря, яке пересувається з різною швидкістю і силою;</p> <p>Бесіда «Подорож з вітерцем, або Як рухається повітря» Мета: дати дітям уявлення про вітер як явище неживої природи, навички правильного дихання в морозну погоду; сприяти розвитку спостережливості; виховувати допитливість.</p> <p>Дослід «Напрямок вітру» Мета: формувати елементи наукового пізнання світу</p> <p>Дидактична гра «Що у кого?» Мета: розвивати мовлення, уяву.</p> <p>Рухлива гра «Горюдуб» Мета: виховувати уважність, витримку; учити орієнтуватися в просторі.</p> <p>Трудова діяльність: Посипання піском крижаних доріжок</p>
II половина дня	<p>Гімнастика пробудження Читання української народної казки «Солом'яний бичок» Мета: вчити дітей переказувати</p> <p>Гра «Ведмедик читає казку» (обведення за крапками) Мета: розвивати дрібну моторику</p> <p>Сюжетно-рольова гра «Льотчики» Мета: закріплювати знання про обов'язки пілотів, пасажирів; вчити самостійно розподіляти ролі.</p> <p>Дидактична гра «Казковий етикет» Мета: закріпити в дітей знання правил етикету; розвивати чемність, вихованість, стриманість.</p> <p>Рухлива гра «Шуліка» Мета: удосконалювати навички колективної ходьби й бігу; розвивати спритність.</p> <p>Бюро добрих справ «У друкарні» (виготовлення маленьких книжечок)</p>

Підпис вихователя _____

Тема блоку: «Народний фольклор — українська казка»

Тема тижня: «Народний фольклор — українська казка»

	День тижня: Четвер
Ранок	<p>Психогімнастика «Зима» Мета: вчити дітей формувати ігрові образи через систему вправ; вправляти в різних імітаційних рухах і відтворенні емоційних станів у взаємодії одне з одним.</p> <p>Бесіда «Хто працює у театрі» Мета: розвивати пізнавальні процеси дитини</p> <p>Рухлива гра «Не боюсь» Мета: удосконалювати навички стрибків на місці; розвивати спритність.</p> <p>Дидактична гра «Маленькі казкарі» Мета: продовжувати вчити дітей створювати власні казкові твори за заданим малюнком; вправляти в умінні створювати та реалізовувати у творі сюжетний задум.</p> <p>Ранкова гімнастика Трудова діяльність: Закріпити культурно-гігієнічні навички: миття рук перед їдою.</p>
Навчально-виховна зайнятість	<p>Фронтальне заняття: Художня література + аплікація (А) Тема: Читання української народної казки «Телесик» А. «Ілюстрації до казок про тварин» (сюжетна аплікація за уявою)</p> <p>Фронтальне заняття: У світі музики (за планом муз. керівника)</p>
Прогулянка	<p>Піший перехід (цільова прогулянка до парку) Бесіда «Куди кличе стежинка» Мета: ознайомити дітей з характерними ознаками першого місяця зими, учити розрізняти дерева за корою; закріплювати знання про птахів, які лишилися зимувати; виховувати інтерес до природи.</p> <p>Творче завдання «Хто краще розповість?» Мета: розвивати уяву, мислення</p> <p>Дослід «Білий холодний сніг» Рухлива гра «Курочка і горошинки» Мета: удосконалювати навички бігу й підлізання; розвивати спритність.</p> <p>Зростаємо дужими(на свіжому повітрі): Вправи зі сніжками</p> <p>Трудова діяльність: навчити правильно очищати одяг і взуття від бруду (снігу).</p>
II половина дня	<p>Гімнастика пробудження Розглядання дитячих журналів і книжок. Гра «Геометричне лото» Мета: розвивати мислення</p> <p>Мовленнєва гра «Закінчи казку по-новому» Мета: учити дітей придумувати завершення до казок; розвивати зв'язне мовлення, фантазію, творчість; виховувати добрі почуття.</p> <p>Самостійна діяльність дітей - Малювання ілюстрацій до придуманих казок Ігрова ситуація «Театр одного актора» Мета: розвивати фантазію, творчість</p> <p>Бесіда «Перша допомога. Вчимося накладати пов'язку». Мета: дати дітям уявлення про різні хвороби: інфекційні і застудні. Вчити накладати пов'язку (компрес), виховувати турботливе ставлення до хворої людини.</p> <p>Рухлива гра «Хитра лисиця» Мета: удосконалювати навички бігу; виховувати спостережливість і витримку.</p>

Підпис вихователя _____

Тема блоку: «Народний фольклор — українська казка»

Тема тижня: «Народний фольклор — українська казка»

	День тижня: П'ятниця
Ранок	<p>Визначення стану погоди, відмічання погоди в календарі природи. Звернути увагу на те, що стало прохолодніше. Чому взимку холодно? Чи довго світить сонце? Чи часто воно з'являється на небі?</p> <p>Бесіда про працю Бібліотекаря</p> <p>Мета: ознайомити з правилами користування книгою; пробуджувати у дітей інтерес; виховувати охайне та бережне ставлення до книг.</p> <p>Рухлива гра «Не боюсь»</p> <p>Мета: удосконалювати навички стрибків на місці; розвивати спритність.</p> <p>Дидактична гра «Виклади героїв казки»</p> <p>Мета: закріпити вміння дітей відображати силуети тварин за допомогою геометричних фігур; формувати самостійність у пошуках відповідей.</p> <p>Ранкова гімнастика</p> <p>Трудова діяльність: підливання вазонів, розпушування землі</p>
Навчально-виховна	<p>Фронтальне заняття: Віконечко в природу + малювання</p> <p>Тема: «Дорогами українських народних казок»</p> <p>М. «Лисонька руда»</p> <p>Фронтальне заняття: Фізкультура № 28</p> <p>Тема: «Навчати ходьби по мотузці з торбинкою на голові»</p>
Прогулянка	<p>Спостереження за станом погоди (морозний, холодний вітер, мете снігом).</p> <p>Біг на носках з оббіганням і перестрибуванням предметів. Перелізання через перешкоди</p> <p>Мета: розвивати спритність, координацію рухів</p> <p>Будуємо будиночок з паличок. Хлопці — для ведмедика, дівчатка — для зайчика.</p> <p>Мета: розвивати фантазію</p> <p>Рухлива гра «Хитра лисиця»</p> <p>Мета: удосконалювати навички бігу; виховувати спостережливість і витримку.</p> <p>Ігри за бажанням дітей.</p> <p>Трудова діяльність: навчити правильно очищати одяг і взуття від бруду (снігу).</p>
II половина дня	<p>Гімнастика пробудження</p> <p>Гра «Не помились»</p> <p>Мета: розвивати увагу, мислення</p> <p>Драматизація казки «Солом'яний бичок»</p> <p>Мета: розвивати зв'язне мовлення, вміння входити в образ тварини</p> <p>Читання української народної казки «Лисичка-сестричка і Вовк-панібрат»</p> <p>Мета: розвивати увагу</p> <p>Сюжетно-рольова гра «Бібліотека»</p> <p>Мета: закріплювати правила поведінки в бібліотеці</p> <p>Рухлива гра «До жени свою пару»</p> <p>Мета: удосконалювати навички бігу; виховувати уважність; учити орієнтуватися в просторі.</p> <p>Спостереження за кішкою, яка легенько ступає по снігу. Чому вона так легенько йде? Чи холодно кішці узимку?</p>

Підпис вихователя _____



Бесіда про театр (художні твори на сцені)

Мета: дати знання про художні твори на сцені, закріпити культуру поведінки в театрі.

Матеріал: додаток 1

Дидактична гра «Що буває взимку»

Мета: закріпити в дітей знання ознак зими; учити добирати до іменників відповідні прикметники; розвивати мовлення, пам'ять, мислення.

Хід гри

Вихователь пропонує дітям відповісти на запитання, добираючи до іменників прикметники.

Запитання до гри

Зима яка?

Які дерева взимку?

Узимку сонечко яке?

Яке зимове небо?

Бесіда «На зустріч із зимою»

Мета: дати дітям перші уявлення про зимові явища; ознайомлювати з природними процесами, що відбуваються взимку (утворення інею); закріплювати назви зимових місяців.

Хід бесіди

Вихователь звертає увагу на те, що на віконечку з'явилися біленькі сніжинки (*паперові, на них написані загадки*).

— Чому вони до нас завітали? (*Бо прийшла зима.*)

Сніжинки запрошують нас на прогулянку, де ми проведемо розмову про зиму та зимові явища.

Загадка

Стало біло навкруги, у снігу ліси, луги,

І набігли холоди, річки сковані в льоди.

В дружбі із дітьми всіма.

Здогадалися? Це... (*зима*).

Вихователь. Сніжинки просять, щоб ви пригадали назви зимових місяців.

Загадка

Троє коней у зими, швидко мчать перед саньми.

Шлях морозом скутий.

Дивні коні у зими.

Тих коней назвемо ми...

Діти. Грудень, січень, лютий.

Вихователь. У народі кажуть: «Грудень — ворота зими» або «Грудень рік кінчає, а зиму розпочинає». Як ви розумієте зміст цих висловлювань? (*Відповіді дітей.*)

— Чому в грудні часто стоїть похмура і непривітна погода? (*До початку грудня земля ще не встигла повністю охолонути. Своє тепло вона віддає повітрю. Тому нерідко перший сніг змінюється відлигою, а згодом — морозом.*)

Спостереження за візерунками на склі. Досліди

Мета: викликати позитивні емоції на явища природи; формувати вміння дослідницьким шляхом визначати їх взаємозв'язки; розвивати допитливість.

Вихователь: А чи звернули ви увагу на візерунки на склі? На що вони схожі? Як ви вважаєте, чим їх малював мороз?

Мороз намалював ці візерунки звичайною водою, водяною парою. Вона завжди є в повітрі. Тепла водяна пара, непомітна для нашого ока, осідає на склі, накопичується на його найменших нерівностях, ледь помітних подряпинах. Там охолоджується і перетворюється на крихітні кристалики льоду. Так на зимовому склі з'являється чарівний візерунок.

Дослід

Вихователь роздає дітям дзеркальця або прозорі пластмасові віконечка.

Вихователь: Ви зараз теж зможете трішки побути чарівниками і створити свої візерунки на склі. Вам слід лише кілька разів дихнути на скло і пальчиком намалювати візерунок. Що відбувається?

Діти. Скло запотіває, і на ньому з'являються маленькі крапельки води.

Вихователь. Чому так відбувається?

Діти. Скло холодне, а пара з рота тепла. Під час видиху з повітрям із нашого організму виділяється вода, вона залишається на холодному склі.

Вихователь. Як ви розумієте таке прислів'я:

«Сумний грудень і в свято і в будень»? (*Міркування дітей.*)

Рухлива гра «Курочка і горошинки»

Мета: удосконалювати навички бігу й підлізання; розвивати спритність.

Хід гри

Із-поміж дітей обирають двох «курочок» і трьох-чотирьох «горошинок». Інші гравці утворюють коло, взявшись за руки. На сигнал вихователя «Горошинки покотились!» «горошинки» розбігаються, вбігають у коло, підлізаючи під руки дітей, і вільно вибігають із нього. «Курчата» намагаються впіймати «горошинки».

Гра закінчується, коли переловлять усіх «горошинок». Після цього її повторюють із новими «курочками» й «горошинками».

Методичні поради. Учасники в колі не затримують «горошинок» і «курочок», коли вони біжать. Якщо «курочка» довго не може упіймати «горошинку», гру припиняють.

Фізкультура на повітрі. Вправи з обручами

1. «Без перехоплення». Вихідне положення: ноги злегка розставити, стояти в обручі, обруч униз. 1–4 — повільно піднімати обруч вгору, не випускаючи з рук; 5–8 — повернутися у вихідне положення. Повторити 5 разів.

2. «Подивися у віконце». Вихідне положення: ноги нарізно, обруч перед грудьми. 1–2 — одночасно нахил уперед і обруч уперед — видих; 3–4 — вихідне положення. Те саме з вихідного положення «обруч униз». Повторити 5 разів.

3. «Пролізь». Вихідне положення: ноги злегка розставити, обруч за спиною, стоячи в обручі. 1 — присісти, взяти обруч; 2 — випрямитися; 3 — перехоплюючи обруч, підняти його вгору; 4 — обруч до плечей, перехопити руками, покласти. Повторити 5 разів.

4. «Подивися назад». Вихідне положення: у напівприсіді, обруч на землі за спиною, руки на поясі. 1–2 — поворот вправо, сказати «бачу»; 3–4 — вихідне положення; 5–8 — те саме уліво. Повторити по 4 рази.

5. «Підскоки». Вихідне положення: ноги злегка розставити, руки на поясі, обруч на землі збоку. Підскоки з ноги на ногу навколо обруча (два кола) і ходьба на місці. Повторити 3–4 рази.

Гра «Веселі курчата»

Мета: розвивати пам'ять, мислення

Вихователь: Діти, відгадайте загадку.

Наче сонячні клубочки

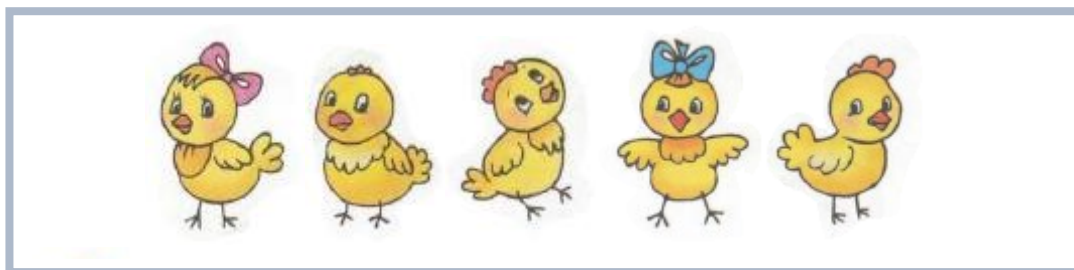
Хтось розсипав біля квочки.

Хто це там пищить малята?

Здогадались?.. Це ж ... (Курчата)

Вихователь: Давайте вивчимо її, щоб загадати друзям чи батькам.

Знайдіть двох однакових курчат.



Сюжетно-рольова гра «Бібліотека»

Мета: закріплювати правила поведінки в бібліотеці навчати дітей реалізовувати і розвивати сюжет гри; створювати пізнавальний інтерес до роботи в бібліотеці; ознайомити з правилами користування книгою; пробуджувати у дітей інтерес; виховувати охайне та бережне ставлення до книг.

Ігровий матеріал: книги, формуляри.

Підготовка до гри: екскурсія до бібліотеки з подальшою бесідою; розгляд картини «Бібліотекар» із серії картин «Ким бути?»; читання твору С. Жупаніна «Я — бібліотекар»; демонстрація фільму або мультфільму про бібліотеку; відкриття «Книжної майстерні» з ремонту книг; виготовлення кишеньок у книгах і формулярів; виставка малюнків за мотивами прочитаних творів.

Ігрові ролі: бібліотекар, читачі.

Хід гри

Підготовку до сюжетно-рольової гри вихователів слід розпочати з екскурсії до бібліотеки. Під час екскурсії педагогові слід показати дітям, як багато в ній книг, в якому порядку вони містяться: акуратно стоять на полицях, не порвані, не зім'яті, всі підклеєні, обгорнуті у чистий папір, щоб не бруднилася світла обкладинка. Також педагогові варто розповісти і показати дітям, як користуватися книгою: книгу можна брати тільки чистими руками, не можна перегинати її, м'яти, загинати куточки, слинити пальці, перегортаючи сторінки, спиратися ліктем на неї, кидати тощо.

Вихователь пояснює дітям, що кожна книгу повинні прочитати багато дітей. Якщо діти неохайно поводитимуться з нею, то книга швидко порветься, її не зможуть прочитати багато дітей, які також хочуть читати її і роздивлятися у ній картинки.

Вихователь повинен показати і розповісти дітям про працю бібліотекаря: він видає книги, записує назву в особистий формуляр, приймає книги, стежить за їх збереженням тощо. Також потрібно оглянути з дітьми читальну залу і пояснити її призначення: товсті книги дозволяється брати для читання додому, а журнали, газети і книжки-малюнки можна читати в читальній залі.

Для закріплення отриманих на екскурсії знань і вражень педагог може провести з дітьми бесіду за картиною «Бібліотекар» із серії картин «Ким бути?», а також бесіди за листівками, малюнками, що зображають бібліотеку, читальну залу, дітей, які читають або отримують книгу від бібліотекаря тощо.

У групі педагог може запропонувати дітям започаткувати «Книжкову майстерню» з ремонту книг. Діти упорядковують усі наявні книги: підклеюють їх, розгладжують пом'яті сторінки, обертають книги і пишуть на обгортках назви. Також вихователь може провести низку занять, щоб навчити дітей культурно поводитися з книгами.

На заняттях з образотворчої діяльності можна запропонувати дітям виготовити різні закладки (для себе і в подарунок батькам) і навчити ними користуватися (закладки повинні лежати у всіх книгах, які діти не дочитали). Після цього педагог може запропонувати дітям у кожному книжку вклеїти маленьку кишеньку для листочка з назвою цієї книги і запропонувати виготовити для гри картотеку з абонементними картками.

Наступним етапом під час підготовки до гри може стати виставка малюнків дітей за мотивами прочитаних творів.

Після цього вихователь повідомляє дітям, що в групі можна організувати свою бібліотеку. Для цього діти повинні акуратно поставити на полицю книги, а чергові щодня стежитимуть за порядком на полиці.

Коли всі книги у групі будуть упорядковані та поставлені на полицю, вихователь разом із дітьми може прочитати твір С. Жупаніна

«Я — бібліотекар», розглянути ілюстрації до «Книжки про книжки» С. Маршака й обговорити зміст.

- Хороший хлопчик намальований?
- Чому діти вважають, що він поганий?
- Чи акуратно він поведився з книжками?
- Як необхідно з ними поводитися?

Також можна продемонструвати дітям фрагменти фільму або мультфільм про книги і правила користування ними.

Для проведення гри вперше педагогові варто принести у групу декілька нових книг, яких діти раніше не бачили. Можна використовувати книжки-малюнки і саморобні книжки.

Педагог оголошує дітям, що починає працювати бібліотека, можна записатися всім. У першій грі «бібліотекарем» стає вихователь.

«Бібліотекар» заводить абонемент на кожного «читача», в який він вкладає формуляр із книги, перш ніж видати її «читачеві». Приймаючи книгу від «читача», «бібліотекар» уважно дивиться, чи не пошкоджена вона, не забруднена і не зім'ята. Розмовляючи з «читачем», «бібліотекар» запитує, про що він хоче почитати, радить узяти ту або іншу книгу. У «бібліотеці» є «читальна зала», де читають дитячі журнали, розглядають картинки.

«Бібліотекар» попереджає кожного «читача», щоб він не зім'яв книгу, коли повертатиметься з «бібліотеки» додому на транспорті, радить йому прочитати цю книгу вдома, а дорогою додому (наприклад в автобусі) тільки переглянути картинки тощо.

Наступного разу роль «бібліотекаря» бере на себе дитина групи.

При подальшому проведенні гри педагог може запропонувати дітям об'єднувати гру з іншими сюжетами (наприклад, з іграми в «сім'ю», у «подорож», у «дитячий садок», у «школу» тощо).

Рухлива гра «Шуліка»

Мета: удосконалювати навички колективної ходьби й бігу; розвивати спритність.

Хід гри

Восьмеро—десятеро дітей стають у колону в один ряд, і кожний бере за пояс попереднього гравця. Одна дитина призначається нападаючим, друга — захисником.

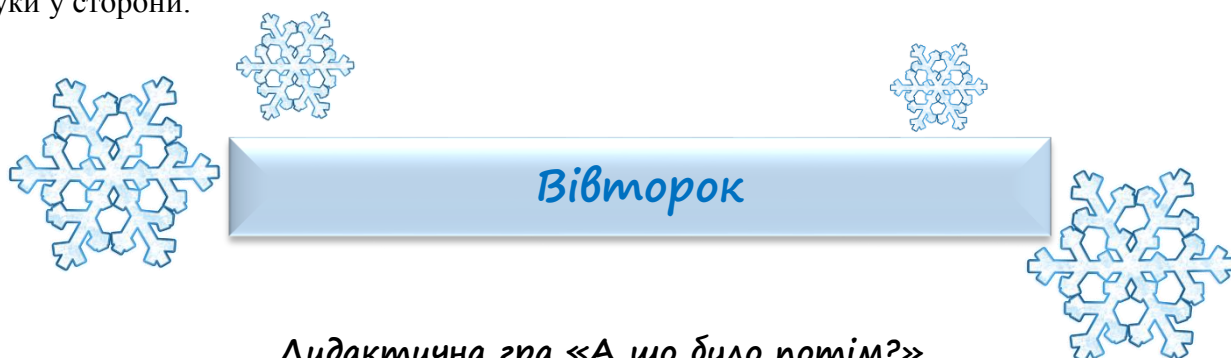
Попереду колони стає захисник. Його завдання — заважати нападаючому, який намагається впіймати останнього в колоні.

До початку гри нападаючий має бути на певній відстані від усієї групи гравців. Після команди вихователя «Раз, два, три — почали!» гра починається, і нападаючий намагається торкнутися рукою останнього у колоні. Якщо йому це вдається, він веде дитину у свій «будиночок» (за накреслену лінію), після чого повертається і знову нападає.

Гра продовжується доти, доки нападаючий не впіймає визначену кількість дітей. Після цього призначаються нові захисник і нападаючий, і гра поновлюється.

Методичні поради. Ловити останнього можна лише після команди вихователя. У колоні не можна роз'єднуватись; якщо нападаючий упіймає кого-небудь у той момент, коли не всі були з'єднані, то гравець не вважається упійманим. Захисник заважає ловінню, розвівши руки у сторони.

12



Дидактична гра «А що було потім?»

Мета: закріпити вміння доводити розповідь до кінця; розвивати логічне мислення, творчу уяву, уміння аналізувати ситуацію, нестандартно мислити.

Хід гри

Діти прагнуть почути продовження казки й неохоче розлучаються з умовними казковими героями. А чому з ними треба розлучатися? Можна в кінці казки, відштовхнувшись від найцікавішого місця, запропонувати дітям поміркувати: «А що було потім?»

Приклади продовжень казок

Діти потрапляють у казку і:

- зводять будинок для звірів;
- дарують Попелюшці нові черевички;
- допомагають Червоній Шапочці обдурити вовка.

Рухлива гра «Мишоловка»

Мета: удосконалювати навички ходьби й бігу; виховувати витримку, кмітливість, чесність.

Хід гри

Дітей ділять на дві нерівні підгрупи. Менша утворює коло — «мишоловку», а більша, яка зображає «мишей», розміщується поза колом. Діти, які зображають «мишоловку», беруться за руки й починають ходити по колу праворуч або ліворуч (за умовою), промовляючи:

*Як ці миші надоїли,
Розвелось багато їх.
Все погризли, все поїли,
Якби виловити їх?
Бережіться, мишенята,
Доберемось ми до вас!*

*Мишоловку ми поставим,
Переловимо всіх вас!*

На останні слова гравці зупиняються й піднімають зчеплені в замок руки («мишоловка»). «Миші» в цей час починають швидко перебігати через «мишоловку» й вибігати з неї.

На сигнал вихователя «Хлоп!» учасники швидко опускають руки, і «мишоловка» закривається. Дітей, які не встигли вибігти з кола, вважають упійманими, і вони стають у коло. Коли «мишей» буде впіймано, гру починають знову. Для «мишоловки» вибирають гравців, які зображали «мишей».

Методичні поради. «Миші» перебігають тільки через середину кола, поза колом їм бігати не дозволяється. Не можна також підлізати під закриту «мишоловку» (опущені руки) або розривати коло.

Фронтальне заняття: Математична скарбничка + конструювання(К)

Тема: «Число і цифра 5. Склад числа 5»

К. «Казковий будинок» (папір, будівельний матеріал)

Мета: розглянути склад числа із двох менших чисел; продовжувати вправляти в лічбі предметів у межах 5, в умінні співвідносити кількість предметів із числами 1—5; учити виконувати словесну інструкцію; закріпити знання про геометричні фігури (трикутник, квадрат, багатокутник); розвивати увагу; виховувати працьовитість, відповідальність.

Матеріали: демонстраційний: фланелеграф, п'ять фігурок курчат, картки із цифрами 1—5; набори карток для вправи «Полічи іграшки»; п'ять карток із зображенням літака, п'ять карток із зображенням вертольота, набір геометричних фігур (круг, квадрат, трикутник, овал, прямокутник); роздавальний: картки із цифрами 1—5, чотири круги жовтого кольору, один круг червоного кольору, два квадрати жовтого кольору, три — червоного, три трикутники зеленого кольору, один — червоного, один — жовтого, трафарет, аркуш паперу, олівці.

Хід заняття

1. Психогімнастика.

2. Склад числа 5. Гра «Веселі курчата».

Вихователь викладає на фланелеграфі фігурки п'яти курчат.

Діти під час роботи використовують набір карток із цифрами від 1 до 5.

— Скільки всього курчат? Покажіть відповідну цифру.

— Скільки в одного курчати лапок?

— А скільки лапок у двох курчат?

— Скільки в одного курчати дзьобиків? А в трьох?

У другій частині гри діти працюють із геометричними фігурами. Одна дитина викладає геометричні фігури на фланелеграфі, решта працюють на своїх місцях.

Завдання дітей — позначити дії за допомогою кругів, квадратів, трикутників. У ході таких вправ формується уявлення про склад числа 5.

а) Курчата гуляли в саду. Четверо курчат сховалися під дзвіночками, одне — біля яблуні.
Ж Ж Ж Ж Ч

б) Курчата прибігли до мамі-квочки. Двоє сховалися під ліве крильце, а троє — під праве.
Ж Ж Ч Ч Ч

в) Коли на вулиці пішов дощ, всі курчата побігли ховатися під листочками. Викладіть перед собою всі трикутники.
З З З Ж Ч

Скільки курчат сховалося під зеленими листочками? (Три.)
А під червоними? (Одне.) Під жовтими? (Одне.)

3. Вправа «Полічи іграшки».

У завданні закріплюється склад числа 5. На фланелеграфі викладено в ряд картку із зображенням одного літака і чотири картки із зображенням вертольота (можна використовувати картки і з іншим предметним зображенням).

— Скільки іграшок у ряді?

— Скільки літаків? вертольотів?

Під час лічби предметів вихователь звертає увагу на узгодження числівників з іменниками (один літак; один, два, три, чотири — усього чотири вертольоти).

Вихователь викладає на фланелеграфі два літаки і три вертольоти.

— Скільки всього предметів у ряді? З яких двох чисел утворилося число 5?

Далі вихователь просить назвати будь-який варіант складу числа 5.

4. Фізкультхвилинка.

Вийшли крихітки-курчата,

З ними — курочка чубата.

— Ко-ко-ко! — заокотіла.

Будем гратись, дітки милі.

Ось маленькі курчата стоять,

Вони крильцями всі лопотять.

Вгору швидко їх піднімають

І легенько їх опускають.

Щоб здоровими зростати —

Будем спинки розминати.

Курчата за мамою всі поспішають,

Зернятка смачненькі

В травиці шукають.

Вже набридло нам шукати,

Треба трошки пострибати.

А в дворі, біля воріт,

Спав на лаві кіт-воркіт.

Очі витріщивши: «Няв!» —

Доганять курчаток став.

Та нікого не спіймав!

5. Закріплення знань про геометричні фігури.

У завданні закріплюються знання про геометричні фігури, уміння знаходити закономірність.

Вихователь викладає на фланелеграфі ряд геометричних фігур: великий квадрат, великий трикутник, великий круг, маленький прямокутник.

— Скільки зображено геометричних фігур?

— Чим вони схожі, чим відрізняються? (*Три фігури великі, одна маленька.*)

— Як ви думаєте, що треба зробити в цьому завданні? (*Вибрати зайву фігуру.*)

— Яка фігура зайва? (*Маленький прямокутник.*) Чому?

Можна запропонувати інші варіанти розкладання фігур, наприклад: великий круг, великий овал, великий квадрат, маленький круг (зайвими можуть бути великий квадрат (форма) або маленький круг (розмір)); маленький трикутник, маленький круг, маленький прямокутник, великий квадрат (зайвими можуть бути великий квадрат (розмір) або маленький круг (форма)).

6. Весела хвилинка. Гра «Не помились».

Вихователь читає вірш. Просить дітей уважно послухати

й відповісти на запитання.

Із куща ліщини білка

Нахилила дітям гілку.

З'їжте, любі, смакоти,

Щоб скоріше підрости.
 На тобі, маленький синку,
 Три і два даю в торбинку.
 Їх одразу не гризи,
 Спершу, скільки всіх, скажи.

— Скільки горішків дала білочка? (*Два і три.*) Скільки всього вийшло? (*П'ять.*)

Якщо це завдання викличе труднощі, можна скористатися фланелеграфом і геометричними фігурками для докладного пояснення.

7. Підсумок заняття.

- Із якою цифрою ви сьогодні ознайомились?
- Що вам сподобалося виконувати на занятті?

Бесіда «На хмаринці до неба»

Мета: поглиблювати знання дітей про хмари, ознайомлювати із зовнішнім виглядом хмар, розвивати спостережливість.

Хід бесіди

Загадка

Одне рядно сім баб тягло. (*Хмара*)

Бесіда

- Про що загадка?
- Якого кольору небо?
- Чому переважають сірі тони?
- У спокої чи в русі знаходяться хмари?
- Що їх рухає?
- Які вони за розміром?
- Легкі чи важкі хмари?
- Чому, на вашу думку, вони важкі?

Прикмета

Хмари біжать проти вітру — на сніг.
 Діти пояснюють зміст прикмети.

Творче завдання «На що схожа хмаринка?»

Мета: виховувати естетичне почуття.

Вихователь пропонує дітям подорож на хмаринці, але у кожного буде своя хмаринка. Діти малюють або викладають на снігу будь-якої форми хмаринку за допомогою камінців, паличок, крижинок і розповідають, з ким і куди летять на своїй хмаринці.

Рухлива гра «Хитра лисиця»

Мета: удосконалювати навички бігу; виховувати спостережливість і витримку.

Хід гри

Діти стоять у колі пліч-о-пліч, заклавши руки за спину. Вихователь проходить за колом і непомітно доторкається до кого-небудь із них. Той, до кого доторкнувся вихователь, стає «хитрою лисицею». Дорослий пропонує кому-небудь з учасників уважно подивитися на своїх товаришів, пошукати очима «хитру лисицю». Якщо дитина не здогадається відразу, всі діти разом запитують: «Хитра лисиця, де ти?» і пильно стежать за обличчям кожного гравця, чи не викаже себе «хитра лисиця». Після трьох запитань лисиця відповідає: «Я тут!» і вбігає в коло, а діти швидко розбігаються по майданчику (залу). «Лисиця» ловить їх

(торкається рукою). Коли буде упіймано двох-трьох дітей, гра закінчується. При повторенні гри вибирають іншу «лисицю».

Методичні поради. Якщо «лисиця» викаже себе раніше, ніж її запитують, слід обрати іншу. Можна поставити дітей у коло на відстані кроку одне від одного. Якщо «лисиця» протягом 1–1,5 хвилин не може зловити жодного гравця, призначають іншу.

Дидактична гра «Нові казки»

Мета: учити дітей слухати, аналізувати сприйняте на слух слово; розвивати логічне мислення.

Хід гри

Вихователь пропонує дітям слова, на основі яких вони мають придумати власну історію.

Наприклад, діти називають п'ятьох персонажів або п'ять предметів з однієї казки, а шосте слово — з іншої. Одна дитина стисло розповідає сюжет обраної казки, а наприкінці розповіді вихователь та інші діти задіюють у ній нового персонажа або новий предмет.

16

Рухлива гра «Дожени свою пару»

Мета: удосконалювати навички бігу; виховувати уважність; учити орієнтуватися в просторі.

Хід гри

Дітей ділять на дві рівні підгрупи, які стоять у двох колах: зовнішньому і внутрішньому. Узявшись за руки, гравці у зовнішньому колі йдуть праворуч, у внутрішньому — ліворуч. На сигнал вихователя (свисток, піднятий угору прапорець) усі зупиняються. Внутрішнє коло повертається обличчям до зовнішнього. Гравці у зовнішньому колі підходять до них і подають їм руки; при цьому кожний запам'ятовує свого товариша. На другий сигнал вихователя учасники розбігаються по майданчику. На третій сигнал або слова «Дожени свою пару» гравці із зовнішнього кола женуться за своїм партнером із внутрішнього.

Вихователь відзначає тих, хто першими наздогнали своїх товаришів і стали з ними у пару.

Гра повторюється навпаки: завдання зловити отримують гравці з внутрішнього кола.

Методичні поради. Не дозволяється бігати поруч зі своїм товаришем. Після закінчення гри можна походити парами.



Дидактична гра «Полагодь казку»

Мета: закріпити знання дітей про знайомі казки, учити впізнавати героїв знайомих казок; розвивати логічне мислення, зв'язне мовлення; виховувати дружні стосунки, взаємодопомогу, працелюбність, любов до народної творчості.

Матеріал: ілюстрації до казок; ілюстрації, на яких не вистачає героїв, і вирізані фігурки цих героїв.

Хід гри

Вихователь розпочинає гру бесідою: «Я, знаю, що ви любите слухати казки, знаєте багатьох казкових героїв. Скажіть, хто складає казки? (Народ.) Які казочки ви знаєте? («Курочка Ряба», «Ріпка», «Колосок», «Колобок», «Вовк і семеро козенят» тощо.) Зараз я вам показуватиму ілюстрації, а ви скажете, до яких вони казок».

Вихователь показує ілюстрації, діти визначають назви казок та головних героїв. Потім вихователь роздає неповні ілюстрації, а діти вставляють героїв, яких не вистачає. Вихователь пропонує кожній дитині розповісти за ілюстрацією свою казочку.

Спостереження за вітром

Мета: уточнити знання про те, що вітер — це рух повітря, яке пересувається з різною швидкістю і силою.

Вихователь пропонує підняти над головами різнокольорові прапорці.

— Ми в групі розглядали прапорці. В якому вони були стані?

— Що можна сказати про прапорці зараз?

Так, на вулиці вітер розвиває прапорці.

— Що таке вітер? (*Це рух повітря.*)

— Яким буває вітер? (*Легким, швидким, поривчастим, сильним, ураганним, шквальним, штормовим.*)

17

Бесіда «Подорож з вітерцем, або Як рухається повітря»

Мета: дати дітям уявлення про вітер як явище неживої природи, навички правильного дихання в морозну погоду; сприяти розвитку спостережливості; виховувати допитливість.

Хід бесіди

Вихователь читає вірш.

Дмуха, дмуха вітерець

Та гойдає прапорець.

На зимовім вітерці

Прапорець держу в руці.

З прапорцем той вітер грає,

Я за ним спостерігаю.

Запитаю в друга-півня:

— Вітер з півночі чи з півдня?

Вихователь читає оповідання В. Сухомлинського.

Ласкавий вітер і холодний вітрюга

У темному лісі, в глибокому яру спали два вітри. Ласкавий Вітер — хлопець із синіми очима. А холодний Вітрюга — дід із колючою бородою.

Настала зима. Сонечко не могло піднятися високо над землею. Білі сніги вкрили поле. Зашуміло тривожно верховіття дерев. Прокинувся в глибокому яру холодний Вітрюга. Устав, вийшов з лісу. Застогнала хуртовина. Йде по землі холодний Вітрюга — замерзають річки, гуде хуртовина.

Та ось піднялося сонечко вище над землею. Заболіла спина в холодного Вітрюги. Поплентав він у темний ліс, заліз глибоко в яр.

Прокинувся ласкавий Вітер, вийшов з лісу. Засміялося сонечко, потекли струмки, зацвіли квіти, зашуміли трави.

— Із ким порівнюється ласкавий Вітер? А холодний Вітрюга?

Народні прикмети

• Місяць червоніє — на вітер.

• Сонце заходить при червоному небі — буде вітер.

Діти пояснюють зміст прикмет.

Загадка

Ось гора, біля гори

Дві глибокі є нори,

Вітер в норах тих гуляє,

Кисень в груди загоняє. (*Ніс*)

- Як ви розумієте вислів: «Ніс — орган дихання»?
- Чому дихати правильно носом, особливо в морозну погоду?
- Як слід поводитися, щоб не зашкодити носу?

Дослід «Напрямок вітру»

Мета: формувати елементи наукового пізнання світу

Вихователь. Люди давно навчилися визначати напрямок вітру за допомогою спеціальних приладів. Але ми можемо дізнатися про це і без приладів. А що вам підкаже про напрямок вітру?

Так, дійсно, ваш прапорець. В який бік він розвивається?

Дидактична гра «Що у кого?»

Мета: розвивати мовлення, уяву.

Хід гри

Вихователь ставить дітям запитання, а діти відповідають.

- У кого носик?
- У кого ніс?
- У кого носище?
- У кого дзьоб?

Напрямок вітру можна визначити за деревами (в який бік вони нахилиються), за допомогою стрічки, вітрячка тощо. А ще напрямок вітру визначають за допомогою флюгера (вихователь показує). Рух води, хвилі теж можуть вказувати напрямок вітру.

Рухлива гра «Горюдуб»

Мета: виховувати уважність, витримку; учити орієнтуватися в просторі.

Хід гри

Діти шикуються парами і стають одне за одним. Один учасник стає на 2–3 кроки попереду всіх на визначеній лінії або накресленому колі. Це — «горюдуб».

Вихователь промовляє:

Гори-гори, ясно,
Щоби не погасло.
Раз, два, три —
Остання пара, біжи!

За командою «Біжи!» діти в останній парі розбігаються уздовж колон (один гравець із правого, другий — із лівого боку), щоб попереду «горюдуба» вони могли взятися за руки. «Горюдуб» намагається впіймати одного з них, поки вони знову не з'єднали руки. Той, кого упіймає «горюдуб», стає на його місце. Гра триває, доки всі пари з кінця колони не перебіжать. Пара, яка утворилась, стає попереду, а решта учасників відступає назад.

Гра закінчується, коли всі діти пробіжать по одному разу.

Методичні поради. Якщо «горюдуб» не впіймає кого-небудь із першої пари, він залишається в цій самій ролі. Якщо він не зловить жодного гравця із двох пар, вихователь вибирає нового «горюдуба» з останньої пари, яка бігала.

Читання української народної казки «Солом'яний бичок»

Солом'яний бичок

(Українська народна казка)

Жили собі дід та баба; дід служив на майдані майданником, а баба сиділа дома, мички пряла. І такі вони бідні — нічого не мають: що зароблять, то проїдять, та й нема. От баба і напалась на діда:

— Зроби та й зроби мені, діду, солом'яного бичка й осмоли смолою.

— Що ти говориш, навіщо тобі той бичок здався?

Дід — нічого робить — взяв зробив солом'яного бичка й осмолив його смолою. Переночували. От на ранок баба набрала мичок і погнала солом'яного бичка пасти; сама сіла під могилою, — пряде кужіль і приказує:

— Пасись-пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду! Пасись-пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду!

Поти пряла, поки й заснула. Коли це з темного лісу, з великого бору біжить ведмідь; наскочив на бичка.

— Хто ти такий? — питає. — Скажи мені!

А бичок і каже:

— Я бичок-третячок, із соломи зроблений, смолою засмолений.

Ведмідь каже:

— Коли ти солом'яний, смолою засмолений, то дай мені смоли обідраний бік залатати! Бичок нічого — мовчить; ведмідь тоді його зараз за бік, давай смолу оддирати. Оддирав-оддирав та й зав'яз, та ніяк не вирве. Сіпав, сіпав — ні! Затяг того бичка бозна-куди.

От баба прокидається, аж бичка й нема. «Ох, мені лихо велике! Де це мій бичок дівся? Мабуть, він уже додому пішов». Та мерщій днище та гребінь на плечі, та додому.

Коли дивиться — ведмідь у бору бичка тягає; вона до діда:

— Діду, діду, бичок наш ведмедя привів, — іди його вбий!

Дід вискочив, оддер ведмедя, взяв і закинув його у погріб. От на другий день, ще ні світ ні зоря, баба уже набрала кужеля і погнала на толоку бичка пасти. Сама сіла під могилою, пряде кужіль і приказує:

— Пасись-пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду! Пасись-пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду!

Поти пряла, поки задрімала. Коли це з темного лісу, з великого бору вибігає сірий вовк та до бичка:

— Хто ти такий? Скажи мені!

— Я бичок-третячок, із соломи зроблений, смолою засмолений.

— Коли ти смолою засмолений, — каже вовк, — то дай і мені смоли засмолити бік, а то собаки обідрали.

— Бери!

Вовк зразу до боку, хотів смолу оддерти. Драв-драв та зубами і застряв, що ніяк уже не оддере; що хоче назад, то ніяк. Він так вовтузиться з тим бичком! Прокидається баба — аж бичка уже й не видно. Вона подумала: «Мабуть, мій бичок додому побрів», — та й пішла. Коли дивиться: вовк бичка тягає; вона побігла, дідові сказала. Дід і вовчика у погріб укинув.

Погнала баба і на третій день бичка пастись; сіла під могилою та й заснула. Біжить лисичка.

— Хто ти такий? — питає бичка.

— Я бичок-третячок, із соломи зроблений, смолою засмолений.

— Дай мені смоли, голубчику, приложити до боку: хорти трохи шкури не зняли!

— Бери!

Ув'язла й лисиця зубами, ніяк не вирветься. Баба дідові сказала, дід укинув у погріб і лисичку. А далі й зайчика-побігайчика.

От як назбиралось їх, дід сів над лядою у погребі, давай гострити ніж. Ведмідь його й питає:

— Діду, навіщо ти ножа гостриш?

— Щоб із тебе шкуру зняти та й зробити з тієї шкури й собі, й бабі кожухи.

— Ох, не ріж мене, дідусю, пусти краще на волю: я тобі багато меду принесу.

— Ну, гляди!

Взяв і випустив ведмедика. Сів над лядою, знов ножа гострить. Вовк його й питає:

— Діду, навіщо ти ножа гостриш?

— Щоб із тебе шкіру зняти та на зиму теплу шапку пошити.

— Ой не ріж мене, дідусю, я тобі за те цілу отару овечок прижену.

— Гляди!

Й вовка випустив. Сидить та ще ножа гострить. Лисичка виткнула мордочку, питає:

— Скажи мені, будь ласка, дідусю, навіщо ти ножа гостриш?

— У лисички, — каже, — гарна шкіра на опушку й на комірець, хочу зняти.

— Ой не знімай з мене, дідусю, шкіри, я тобі і гусей, і курей принесу!

— Ну, гляди!

І лисичку пустив. Остався один зайчик; дід і на того ножа гострить. Зайчик його питає, а він і каже:

— У зайчика шкіра м'якесенька, тепленька — будуть мені на зиму рукавички й капелюх.

— Ох, не ріж мене, дідусю, — я тобі стьожок, сережок, намиста доброго нанесу, тільки пусти на волю!

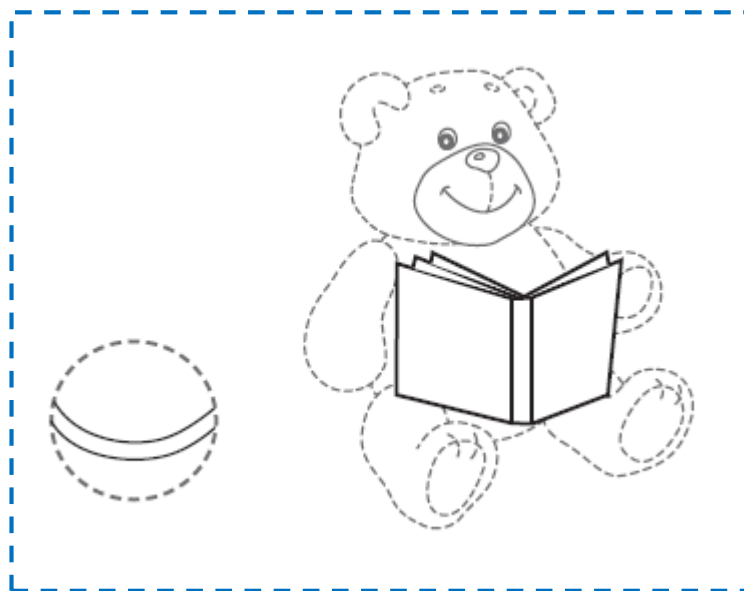
Пустив і того.

От переночували ту ніч, коли на ранок, ще ні світ ні зоря, аж — дер-дер! Щось до діда у двері. Баба прокинулася.

— Діду, діду! Щось до нас у двері шкряботить; піди подивись.

Дід вийшов, коли то ведмідь цілий вулик меду припер. Дід узяв мед та тільки що ліг, аж у двері знову — дер-дер! Коли вийде — аж повен двір овець вовк понагонив. От незабаром лисичка принесла гусей, курей — всякої птиці; зайчик понаносив стьожок, сережок, намиста доброго. І дід рад, і баба рада. Взяли попродавали овечки, та накупили волів, та став дід ходити тими волами в дорогу, та так розбагатіли, що не треба краще. А бичок, як не стало вже треба, поти стояв на сонці, поки й розтав.

Гра «Ведмедик читає казку» (обведення за крапками)



Дидактична гра «Казковий етикет»

Мета: закріпити в дітей знання правил етикету; розвивати чемність, вихованість, стриманість.

Матеріал: ілюстрації до різних казок («Лисиця і Журавель», «Про двох жадібних ведмежат», «Коза-дереза», «Рукавичка» та ін.).

Хід гри

Вихователь пропонує дітям помандрувати до казкових героїв. На килимку малюнками донизу розкладені ілюстрації до казок. Діти ідуть по колу.

Діти

Казки в поле повтікали,

Заблукали і пропали.

Вихователь

Само, швидко в поле йди

І героїв віднайди!

Дитина, яку обрали, перевертає одну ілюстрацію і називає ту казку, яку знайшла, а також пояснює, які правила етикету порушили або виконали герої цієї казки. Якщо дитина сама не може впоратись, інші діти допомагають їй.



21

Психогімнастика «Зима»

Мета: вчити дітей формувати ігрові образи через систему вправ; вправляти в різних імітаційних рухах і відтворенні емоційних станів у взаємодії одне з одним.

Орієнтовні завдання:

- зробимо кульки зі снігу;
- ліпимо снігову бабу;
- ми - лижники;
- кошенята граються на снігу;
- падає легкий сніг;
- катаємо друзів на санчатах;
- ловимо сніг;
- граємо в сніжки;
- відтворюємо політ сніжинок.

Рухлива гра «Не боюсь»

Мета: удосконалювати навички стрибків на місці; розвивати спритність.

Хід гри

Діти стають у коло на відстані витягнутих у сторони рук. Обирають «мороза» й разом промовляють: «Не боюсь я холоду, не боюсь морозу!» Вони підстрибують на місці, розводять руки у сторони і зводять їх навхрест. «Мороз», який стоїть у центрі кола, намагається доторкнутись до тих, хто тримає руки розведеними. Той, кого він торкнеться, стоїть нерухомо і не бере участі у грі.

Гра закінчується, коли буде упіймано двох або трьох дітей.

Методичні поради. Нагадати дітям, щоб вони стрибали легко на носках, відштовхуючись обома ногами або перескакували з ноги на ногу (за умовою).

Дидактична гра «Маленькі казкарі»

Мета: продовжувати вчити дітей створювати власні казкові твори за заданим малюнком; розвивати уяву, мислення; вправляти в умінні створювати та реалізовувати у творі сюжетний задум.

Матеріал: картки з сюжетними малюнками.

Хід гри

Вихователь пропонує дітям вибрати картки та ставить за ними запитання, на які діти повинні відповісти невеличкою казкою чи оповіданням.

Запитання до гри

- Як ви гадаєте, чому птахи літають?
- Чому лисиця руда?
- Чому жаби кумкають?
- Чому цих комашок називають сонечками?
- Чому кактус колючий?
- Чому в сосни довгі голки?
- Чому конвалії білі?

Усі уважно слухають складені казки. Можна об'єднати дітей у команди. У такому разі казки створюють колективно.

Потім діти малюють ілюстрації до своїх казок. Із малюнків і казок дітей створюють «Книгу казок».

Бесіда «Куди кличе стежинка»

Мета: ознайомити дітей з характерними ознаками першого місяця зими, учити розрізняти дерева за корою; закріплювати знання про птахів, які лишилися зимувати.

Хід бесіди

В гості завітала іграшкова білочка, загадує загадку.

Сніг на полях,
Лід на річках,
Хуртовина гуляє —
Коли це буває? (*Взимку*)

Білочка запрошує в зимову подорож до парку.

Сніжинки
Закрутилися сніжинки,
Як метелики пруткі.
Прилетіли до ялинки
Й почепились на гілки.
Голі кущики прикрили,
Припушили моріжок
І доріжку побілили —
Зовсім іншим став садок.

К. Перелісна

Вихователь пропонує добре роздивитися навколо.

— Що змінилося в парку, відтоді як були тут минулого разу?

— Що ви чуєте?

— А що ми чули восени, коли ходили до парку?

Білочка пропонує пройти по алеях і визначити породи дерев за корою, формою гілок, плодами. Потім підводить до годівниці. Діти пригадують назви пташок, які лишилися зимувати, спостерігають за тим, як вони клюють корм.

Дидактична гра «Дерева й куці»

Мета: закріпити вміння розрізняти куці і дерева

Хід гри

Коли вихователь називає дерево — діти підіймають руки вгору, коли куц — опускають.

Творче завдання «Хто краще розповість?»

Мета: розвивати уяву, мислення

Вихователь пропонує дітям написати словами пейзаж або описати дерево тощо.

Дослід «Білий холодний сніг»

Для усвідомлення дітьми того, що «білий» не завжди означає «чистий», слід провести дослід з перетворення снігу на воду.

1. Сніг узяти з кількох місць: у парку, на ділянці дитячого садка, біля дороги. Уточнити колір снігу через порівняння його за кольором зі знайомими предметами (*аркуш, біла фарба, посуд тощо.*) Висновок діти роблять самостійно.

2. Для підтвердження того, що сніг холодний, слід винести дві посудини з водою різної температури і поставити в сніг. Спостерігати за зміною стану снігу навколо посудини (*від тепла сніг тане і перетворюється на воду*) та температурою води в посудині (*за короткий час вода охолоджується від холодного снігу*).

Діти роблять висновок щодо цієї властивості снігу.

Рухлива гра «Курочка і горошинки»

Мета: удосконалювати навички бігу й підлізання; розвивати спритність.

Хід гри

Із-поміж дітей обирають двох «курочок» і трьох-чотирьох «горошинок». Інші гравці утворюють коло, взявшись за руки. На сигнал вихователя «Горошинки покотились!» «горошинки» розбігаються, вбігають у коло, підлізаючи під руки дітей, і вільно вибігають із нього. «Курчата» намагаються впіймати «горошинки».

Гра закінчується, коли переловлять усіх «горошинок». Після цього її повторюють із новими «курочками» й «горошинками».

Методичні поради. Учасники в колі не затримують «горошинок» і «курочок», коли вони біжать. Якщо «курочка» довго не може упіймати «горошинку», гру припиняють.

Фізкультура на повітрі. Вправи зі сніжками

1. «Молоток і цвях». Вихідне положення: ноги злегка розставити, сніжки за спину. 1–2 — сніжки перед грудьми, постукати «молотком по цвяху»; 3–4 — вихідне положення; 5–8 — те саме, «молоток» в іншій руці. Повторити 3 рази.

2. «Далі вперед». Вихідне положення: у напівприсіді, сніжки вгору. 1–2 — нахил уперед, покласти сніжки; 3–4 — вихідне положення; 5–6 — нахил уперед, взяти сніжки; 7–8 — вихідне положення. Повторити 5 разів.

3. «Підйомний кран». Вихідне положення: ноги нарізно, сніжки вниз. 1 — сніжки в сторони; 2 — нахил вправо; 3 — випрямитися; 4 — вхідне положення; 5–8 — те саме в іншу сторону. Повторити 3 рази.

4. «Хто скоріше». Вихідне положення: ноги злегка розставити, сніжки на землі. 1 — швидко взяти сніжки, підняти вгору, сказати «готовий»; 2 — швидко покласти, сказати «готовий». Визначити в якій ланці більше спритних. Виконувати завдання за сигналом вихователя. Повторити 6 разів.

5. «Підскоки». Вихідне положення: ноги злегка розставити, сніжки на землі з боків, руки за спину. 8–10 підскочів на місці (на доріжці) і ходьба. Повторити 3–4 рази.

Мовленнєва гра «Закінчи казку по-новому»

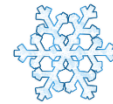
Мета: учить дітей придумувати завершення до казок; розвивати зв'язне мовлення, фантазію, творчість; виховувати добрі почуття.

Матеріали: капелюшок Казкаря.

Хід гри

Вихователь пропонує дітям перетворитися на казкарів. Він читає початки казок, а ді-

ти повинні продовжити їх, тільки так, щоб казки завершувалися щасливо.



П'ятниця

Бесіда про працю Бібліотекаря

Мета: ознайомити з правилами користування книгою; пробуджувати у дітей інтерес; виховувати охайне та бережне ставлення до книг.

Хід бесіди

Вихователь: У багатьох людей є домашні бібліотеки: книги стоять на полицках у шафах. І діти, і дорослі читають їх. Але є ще великі сховища книг. Як вони називаються?(бібліотеки).

Так, діти - це цілі міста. Довгі-довгі ряди книжкових полиць простягаються там, наче вулиці. Займають ці сховища багато поверхів. У них зібрані книги різних країн. Серед них дуже багато старовинних книжок.

- Хто працює в бібліотеці? (Бібліотекар).
- Що він допомагає робити? (Бібліотекар допомагає знайти в такому місці відповідну книгу).

Вихователь: У кожної книги є свій номер, що складається із букв та цифр — шифр. За цим шифром можна дізнатися адресу книги: поверх і полицку, де вона зберігається. В ящикках-каталогах зберігаються картки з назвами і шифрами всіх книжок. Погляне бібліотекар на таку картку, піде у сховище і принесе тобі потрібну книгу.

- Які книги є у бібліотеці? (Вірші та казки, альбоми з картинками, книги про тварин та про пригоди).
- А ще є дуже корисні книги — словники та довідники. Найкорисніші з таких книг — енциклопедії!

Отже, бібліотекар: видає книги, записує назву в особистий формуляр, приймає книги, стежить за їх збереженням тощо.

Вихователь читає вірш

БІБЛІОТЕКАР
За моїм вікном ростуть
Кедри і смереки,
Гарне місце влітку тут
Для бібліотеки.
Я полиці змайстрував
Для книжок, журналів,
Щоб читали їх усі діти в зелен-залі.
І тепер у ранній час
Чи в обідню спеку
Йдуть до мене читачі у бібліотеку.
Люблять загадки, пісні
Петрик, Оля, Таня,
Павлик просить лиш казки та оповідання.
Йдуть до мене читачі
Зблизька і здалека,
Жду їх радісно завжди!
Я ж — бібліотекар.

Бесіда за віршем

- Про що цей вірш?
- Що росте за вікном? Що змайстрував хлопчик?

- Які читачі до нього йдуть?
- Що любить читати Петрик? А Павлик? Яка професія у хлопчика?

Загадки

Вихователь: Діти, відгадайте загадки.

Школяре, школяре,

Я — твоя подруга.

Кращого ніколи ти

Не знайдеш друга.

Ти мене пильнуєш —

Я тебе навчаю,

Я тебе навчаю

Та ще й забавляю. (*Книжка*)

(М. Підгірянкa)

З ним подружить кожен з вас,

Як піде у перший клас.

Бо хоч завжди він мовчить,

Та читати вас навчить! (*Буквар*)

(М. Білецький)

Дуже я потрібна всім —

І дорослим, і малим.

Всіх я розуму учу,

А сама завжди мовчу. (*Книга*)

(Г. Бойко)

Всім про все вона розкаже

І малюночки покаже.

Усіх розуму навчить,

Хоч сама завжди мовчить. (*Книга*)

(Г. Чубач)

Вихователь: А тепер я вам розповім про правила користування книгами, а ви слухайте уважно і запам'ятовуйте.

Правила користування книгами

1. Беріть книгу чистими руками.
2. Книгу треба читати акуратно, гортаючи сторінки, не слинити пальців.
3. Для збереження книги її необхідно обгорнути за верхній правий куточок.
4. Гортати сторінки слід за верхній правий куточок.
5. Щоб з книги не випадали сторінки, під час читання не перегинайте її.
6. Не закладайте сторінки ручками, олівцями, іншими предметами.
7. Користуйтеся закладками.
8. Не читайте книги під час їжі, не малюйте в них, не підкреслюйте слів.
9. Любіть книгу і бережіть її.

Підсумок бесіди

Дидактична гра «Виклади героїв казки»

Мета: закріпити вміння дітей відображати силуети тварин за допомогою геометричних фігур; формувати самостійність у пошуках відповідей.

Матеріал: фігури до гри «танграм», казка «Солом'яний бичок».

Хід гри

Вихователь пропонує викласти героїв казки «Солом'яний бичок» за допомогою геометричних фігур гри «танграм».

Запитання до гри

Які геометричні фігури ви використали?

Скільки всього тварин зображено на малюнку?

Яку геометричну фігуру нагадує голова (тулуб, ноги)?
Чи однакові вони за величиною?
Зайчика, Лисицю, Ведмедя треба викласти за зразком, зображення інших героїв придумати самостійно.

Читання української народної казки «Лисичка-сестричка і Вовк-панібрат»

Лисичка-сестричка і вовк-панібрат

(Українська народна казка)

Були собі дід та баба. От раз у неділю баба спекла пиріжків з маком, повибирала їх, поскладала в миску та й поставила на віконці, щоб прохололи. А лисичка бігла повз хатку та так нюхає носом; коли чує — пиріжки пахнуть. Підкралась до вікна тихенько, вхопила пиріжок моторненько та й подалась. Вибігла на поле, сіла, виїла мачок із пиріжка, а туди напхала сміттячка, стулила його та й біжить.

От біжить, аж хлопці товар женуть до води.

— Здорові були, хлопці!

— Здорова, лисичко-сестричко!

— Проміняйте мені бичка-третячка за маковий пиріжок!

— Де ж таки бичка за пиріжок!

— Та він такий солодкий, що аж-аж-аж!

Таки найшла одного, проміняла.

— Глядіть же, — каже, — хлопці, не їжте пиріжка, аж поки я зайду в ліс!

Та й побігла і бичка гоном погнала. Ті підождали, поки вона сховалась у лісі, тоді до пиріжка, — аж там сміттячко.

А лисичка тим часом пригнала бичка у ліс, прив'язала його до дуба, а сама пішла рубати дерево на саночки. Рубає та й приказує:

— Рубайся, деревце, криве й праве! Рубайся, деревце, криве й праве!

Нарубала дерева, зробила саночки, запрягла бичка, сіла та й їде. Аж біжить вовк-панібрат.

— Здорова була, лисичко-сестричко!

— Здоров, вовчику-братику!

— А де це ти взяла бичка-третячка та саночки?

— От, де ж там? Бичка заробила, саночки зробила та й їду!

— Ну, то підвези ж і мене!

— Куди я тебе візьму? Ти мені й саночки поламаєш!

— Ні, не поламаю, я тільки одну лапку покладу.

— Та клади вже, ніде тебе діти.

От вовк і поклав лапку. Від'їхали трохи, вовк і каже:

— Покладу я, лисичко-сестричко, і другу лапку.

— Е, вовчику-братику, ти мені санки поламаєш!

— Ні, не поламаю.

— Ну, клади.

Вовк і поклав. Їдуть, їдуть, коли це — трісь!

— Ой лишенько, — каже лисичка, — санки тріщать!

— Та ні, лисичко-сестричко, то в мене кісточка хруснула.

Ну, дарма... Їдуть. А вовчик знову:

— Покладу я, лисичко-сестричко, і третю лапку.

— Та де ти її кластимеш! Ти мені зовсім санки поламаєш!

— Та ні, чого б вони ламалися?

— Та вже клади!

Тільки поклав, а саночки знову — трісь-трісь!
 — Ей, вовчику, саночки тріщать! Злазь, бо поламаєш!
 — Та де там вони тріщать! Що ж бо ти, лисичко-сестричко, вигадуєш? То я орішок розкусив.
 — Дай же й мені!
 — Так останній.
 Проїхали ще трохи...
 — Ой лисичко-сестричко, сяду я й увесь!
 — Та куди ти сядеш? Тут ніде тобі й сідати!
 — Та я зібгаюсь так, що помішусь.
 — Та ти мені санки зовсім поламаєш! Чим же я тоді дровець привезу?
 — От-таки, чого я поламаю? Я легенький. Сяду я, лисичко-сестричко, бо притомивсь.
 Я помаленьку.
 — Та вже сідай, нема де тебе діти.
 От він убравсь зовсім у саночки, та тільки сів, а санки — трісь-трісь-трісь! Так і розсипались.
 Давай тоді його лисичка лаяти:
 — А щоб тобі добра не було, капосний вовцюгане! Що це ти мені наробив?..
 Лаяла його, лаяла, а тоді:
 — Іди ж тепер та рубай дерево на санчата.
 — Як же його рубати, лисичко-сестричко, коли я не вмію і не знаю, якого треба дерева.
 — А, капосний вовцюгане! Як санчата ламати, так знав, а як дерево рубати, то й ні!
 Кажі: рубайся, деревце, криве й праве! Рубайся, деревце, криве й праве! Пішов вовк. От увійшов він у ліс та й почав:
 — Рубайся, дерево, криве й криве! Рубайся, дерево, криве й криве!
 Нарубав, тягне до лисички. Глянула та, аж воно таке корячкувате, що й на полицю в плуг не вибереш, не те що на полозок. Давай вона його знову лаяти:
 — Нащо ж такого нарубав?
 — Коли воно таке рубається!
 — А чом же ти не казав так, як я тобі веліла?
 — Ні, я так саме й казав: рубайся, дерево, криве й криве!
 — Ну і дурний же ти який і до того недотепний! Сиди ж тут, бичка доглянь, а я сама піду нарубаю. Пішла вона.
 А вовк сидить сам собі, та так йому хочеться їсти! Почав він перекидати, що було в саночках, — ні, нема ніде нічого. Думав, думав та й надумав: «З'їм бичка та й утечу!..» Проїв дірку в бичка, з середини все виїв, а туди горобців напустив і соломою заткнув, а бичка під тином поставив і паличкою підпер. Тоді сам навтіки. Приходить лисичка до бичка, аж у нього з боку віхоть стримить... Лисичка хап за той віхоть, а звідтіля горобці — хрррр!..
 Вона за паличку, тільки прийняла її, а бичок гуп — і впав!
 — Ну, стривай же ти, капосний вовцюгане! Я ж тобі це згадаю!
 Та й побігла шляхом.
 Біжить, коли це їде валка запізнілих чумаків з рибою. Вона впала серед шляху і ноги відкинула — притаїлась, мов нежива. Чумаки зараз її й побачили:
 — Дивіться, хлопці, яка здорова лисиця лежить!
 Обступили її, перевертають.
 — Треба взяти — дітям шапочки будуть.
 Кинули її на задній віз й знову рушили.
 Їдуть попереду, а лисичка-сестричка бачить, що вони не дивляться, і давай кидати рибу з воза. Кидає та й кидає по рибці на шлях, усе кидає. Накидала багато та нишком і зіскочила з воза. Чумаки поїхали собі далі, а вона позбирала ту рибку, сіла та й їсть.
 Зирк — аж і вовк-панібрат біжить.
 — Здорова була, лисичко-сестричко!

— Здоров!

— А що це ти робиш, лисичко-сестричко?

— Рибку їм.

— Дай же й мені!

— Отак! Я скільки морочилась, ловила та й віддам йому? Піди, сам собі налови!

— Та як же я наловлю, коли не вмію? Хоч навчи, як її ловити!

— Та як же ловити? Піди до ополонки, встроми хвоста в ополонку і сиди тихенько та й приказуй: «Ловися, рибко, велика й маленька!» То вона й наловиться.

— Спасибі за науку!

Побіг вовк мерщій на річку, та до ополонки, та хвіст в ополонку.

— Ловись, — каже, — рибко, велика та все велика! Ловись, рибко, велика та все велика!

Ловись, рибко, велика та все велика!

Не хочеться йому малої. А мороз надворі такий, що аж шкварчить! Лисичка ж бігає по березі та все:

— Мерзни, мерзни, вовчий хвіст! Мерзни, мерзни, вовчий хвіст!

А вовк:

— Що ти, лисичко-сестричко, кажеш?

— Та то ж і я кажу: ловися, рибко, велика й мала!

— А, ну й я так: ловися, рибко, велика та все велика!

Ворухнув вовк хвостом — важко вже. А лисичка:

— Ото вже рибка почала чіплятися.

Трохи згодом:

— Ану, вовчику, тягни!

Вовк як потяг, а хвіст уже прикипів до ополонки, — не витягне. А вона його ще й лас:

— А, капосний вовцюгане, що ти наробив?! Бач, казав: «Ловися, рибко, велика та все велика», — от велика начіплялася, тепер і не витягнеш. Треба ж тобі допомогти дати, побіжу покличу.

Та й майнула на село. Біжить селом та гукає:

— Ідть, люди, вовка бить! Ідть, люди, вовка бить!

Як набігалосся людей!. Хто з сокирою, хто з вилами, з ціпами, а баби з рогаками, з кочергами! Як почали вони того бідолаху-вовка періщити!

А лисичка тим часом ускочила в одну хату, — нікого нема, хазяйка побігла на річку вовка бити і діжу немішену покинула. Вона взяла вимазала голову в тісто — та в поле.

Коли дивиться — вовк на силу лізе, — добре дали йому, сердешному. Вона зараз-таки прикинулася хворою, тільки тюпає, стогне. А вовк побачив її.

— А, — каже, — така ти! Наробила ти мені добра, що й хвоста збувся!

А вона:

— Ой вовчику-братику, хіба ж то я? Хіба ж ти не бачиш, що з мене й мозок тече, так мене побили, що й голову провалили мені. Вовчику-братику, підвези мене!

— Та я й сам нездужаю! —

— Та в тебе ж тільки півхвоста нема, а мені й голову провалили. Ой-ой-ой, не дійду додому!

— Та сідай уже, нема чого з тобою робити.

Вона вилазить йому на спину, вмощується та так стогне.

Повіз її вовк.

От вона їде та все приказує:

— Битий небиту везе! Битий небиту везе!

— Що ти там, лисичко-сестричко, кажеш?

— Та то я кажу: битий биту везе.

А сама знову нищечком:

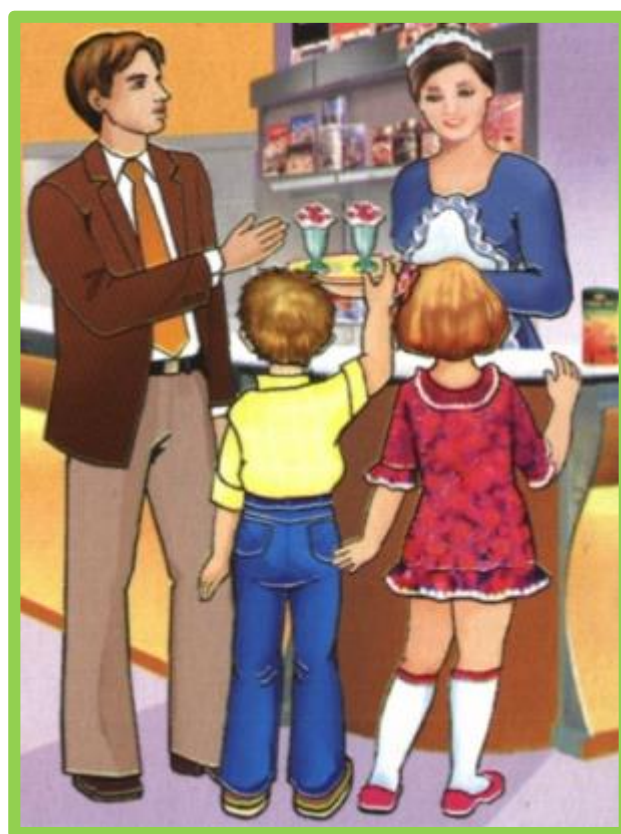
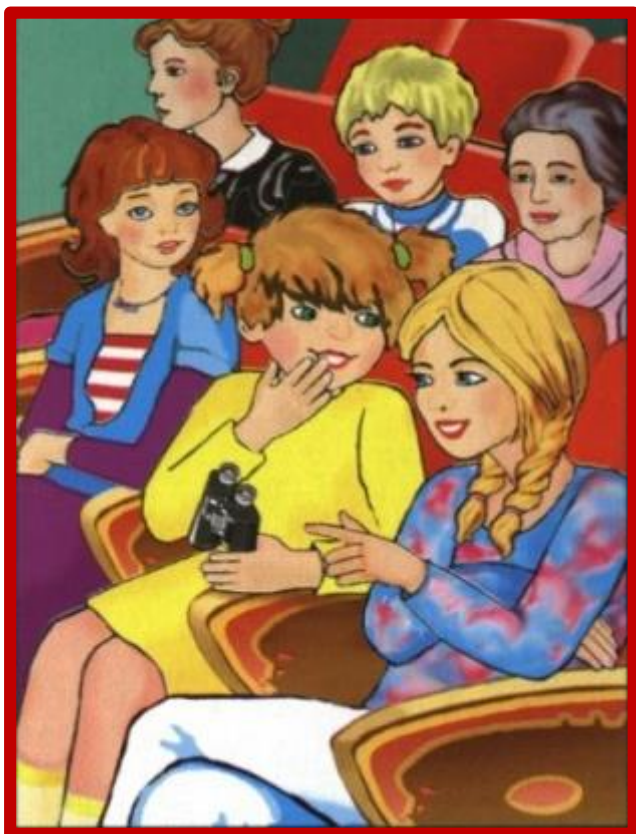
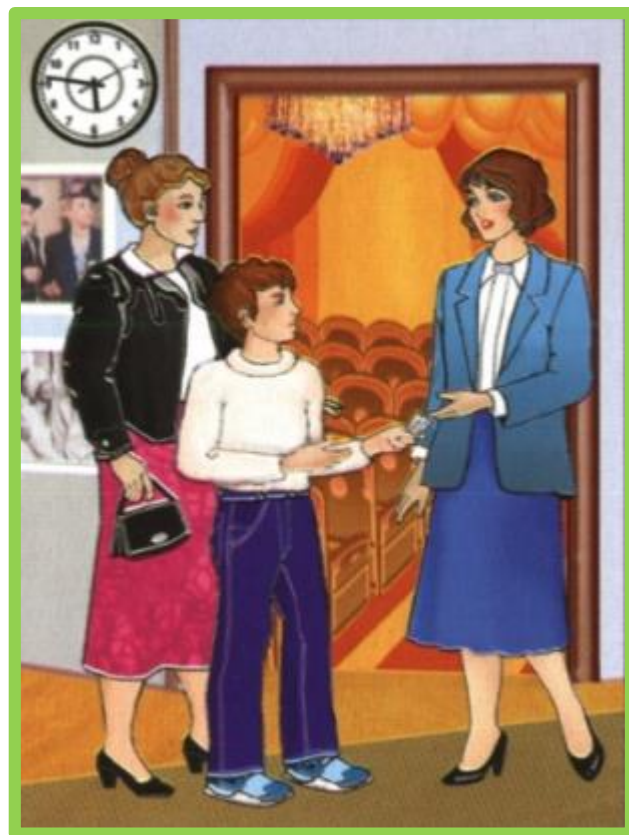
— Битий небиту везе!

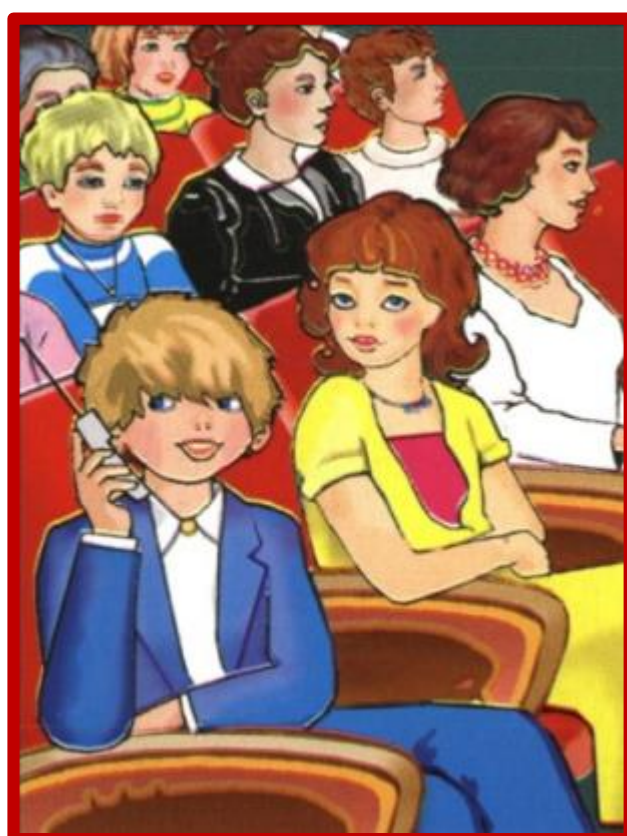
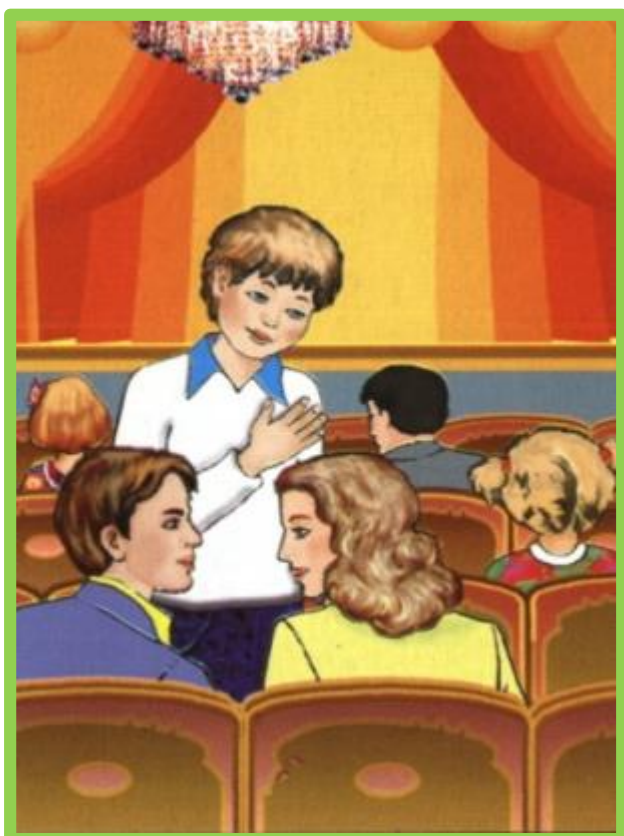
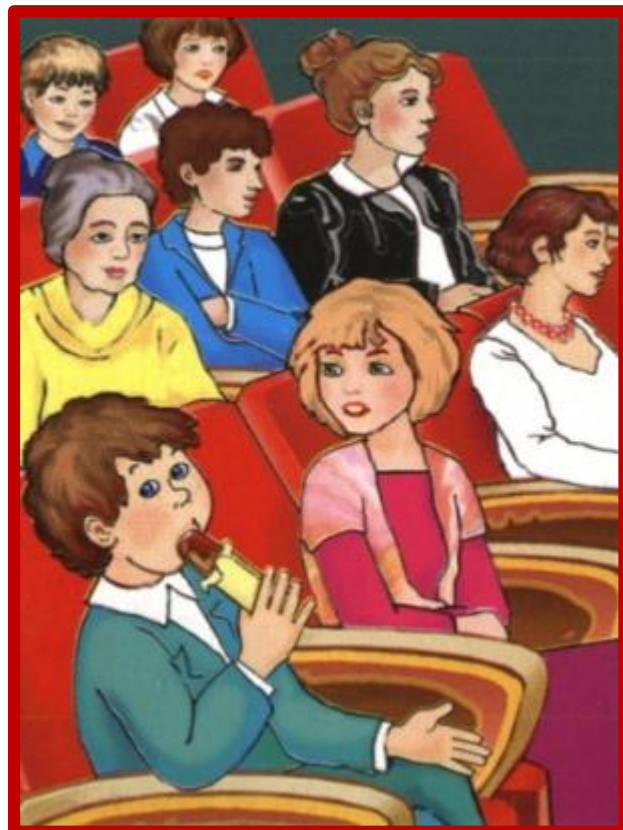
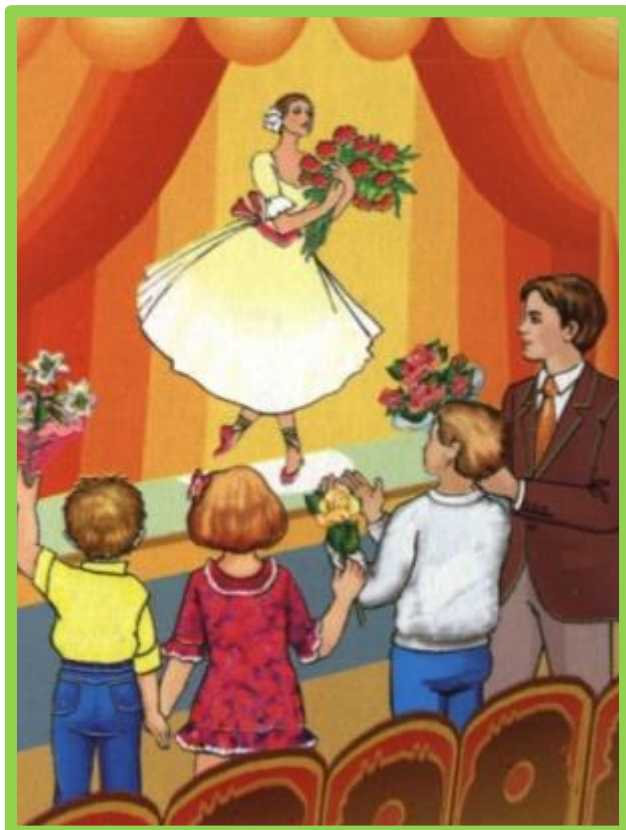
От довів він її до хатки:

— Уставай, лисичко, доїхали!
Вона тоді плиг з вовка та:
— Битий небиту привіз! Битий небиту привіз!
Вовк до неї, хотів її зубами, а вона в хатку та й зачинилася. Не влізе вовк. А вона ще
визирає у вікно та й дражнить:
— Битий небиту привіз!
Тупцявся вовк, тупцявся коло лисиччиної хатки — не влізе.
— Ну й клята ж лисичка!. От так піддурила!
Та й потяг додому.
А лисичка живе та курей ловить.



Культура поведінки в театрі





Вихователь показує дітям картки, вони описують. Проводиться бесіда, як поводитись в театрі. Після бесіди вихователь кладе картку театру на стіл та пропонує до зеленої стрілки покласти картки де діти правильно поведуться в театрі, до зеленої – неправильно.

